

Ruotu #129	Kannistä Etelänkylä/Kalajoki
-------------------	---

Sotilastorppa sijaitsi Kalajoen Etelänkylässä kylän yhteismaalla reilut puoli kilometriä maantieltä. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#2	Sijpola Johan Hindrikss	Etelänkylä
#18	Natus Olof Matss	Etelänkylä
#19	Suni Märten Steenberg	Etelänkylä
#12	Mustala Johan Larss	Etelänkylä

Syyskuussa 1774 tehdyn päätöksen mukaisesti Saren tilalle tähän ruotuun määrättiin uudistilat:

Uusitalo Christer	Pidisjärvi
Hietala Samuel	Pidisjärvi
Härpnoja Marja	Rautio

Vuoden 1752 katselmuksessa tupa oli vielä kohtuullisessa kunnossa, ruodun tuli korjata rikki-näiset ikkunat sekä hankkia oveen uusi lukko ja avain, jotka olivat hävinneet edellisen sotilaan Henric Hackspikin Brita-lesken vielä asuessa torpassa. Ruotua kehoitettiin velkomaan saatavansa leskeltä. Ruodun tuli valmistautua rakentamaan uusi tupa muutaman vuoden kuluessa. Ulkorakennusten katot tuli laittaa kuntoon, aittaan tuli rakentaa rappuset ja rehulato määrättiin uusittavaksi. Torpalla oli oma kaivo. Pellot, ojat ja aidat olivat kunnossa, paitsi että Natuksen ja Mustälän peltopalstojensa ympäriltä puuttui aidat. Ruotu oli antanut sotilalle ohransiemeniä, mutta ei ruista. Niittyjä ei ollut tarpeeksi; puuttuvat osuudet määrättiin raivattavaksi seuraavan syksyn aikana.

Vuoden 1791 katselmuksessa rakennukset olivat kunnossa, vain lato määrättiin uusittavaksi. Pellot ja niityt olivat muutoin kunnossa, mutta Nivalan kylässä asuvien Christer Ylitalo/Uusitalon ja Hietalan pellot olivat nurmettuneet ja aidat kaatuneet. Tästä syystä heille langetettiin kuninkaan 18.4.1791 määräämä 4 riikintaalerin sakko. Heidän määrättiin kunnostaa pellot seuraavan kevään aikana uuden 3 riikintaalerin sakon uhalla. Osa taloista toimitti heinäosuutensa ”in natura”.

Vuoden 1797 katselmuksessa tuvan ikkunat ja katto määrättiin korjattaviksi ja aitta uusittavaksi kahden vuoden kuluessa. Uusi navetta oli rakennettu kivistä, mutta sitä tuli korottaa kyynärän verran, samoin lattia tuli rakentaa ylemmäksi. Lato ja riihi olivat uusia. Pellot ja niityt olivat kunnossa, mutta edelleen muutamat isännät toimittivat heinäosuutensa valmiina.

Hindrick Hackspik	1734–1742
--------------------------	------------------

Hindrich on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1716. Hänet otettiin sotilaaksi 7.6.1734. Kannoston sotilastorpan hän sai käyttöönsä 30.9.1734. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42, missä kuoli 27.1.1742 (myös: k.24.1.1742). Taistelut olivat tuolloin tauonneet talveksi ja Pohjanmaan rykmentti oli talvileirissä Kymenjokilaaksossa.

Henric Hackspik k.27.1.1742, kuulutettu avioon vuonna 1737 Kalajoki!, vaimo **Brita**.

Petter Hackspik

1743–1757

Petter on syntynyt Ruotsin Länsipohjassa noin vuonna 1719–24. Hänet merkittiin sotilaaksi 30.9.1743. Ilmeisesti hän osallistui rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuosina 1748–51 hän oli linnoitustöissä Helsingissä; ainakin vuonna 1749 Helsingin veistämöllä ja vuonna 1751 Sipoossa. Vuonna 1753 hän sairasteli kotiruodussaan. Hänet erotettiin palveluksesta 23.8.1757, jolloin hän oli pieni ja heikko.

Pehr Henricss Hakspik/Hackspijk s. s. 1707, k. 29.1.1795 Kalajoki, vaimo **Chirstin Jöransdr** s. s. 1701 (kuoliniän mukaan: s. s. 1707), k. 18.12.1771 Alavieska. He asuivat Pehrin sotilaspalveluksen päätyttyä Pyhäjoen Muikkulassa vuosina 1765–66 ja muuttivat Kalajoelle 30.9.1766. Pehr asui itsellisenä Kalajoen Pohjankylässä ainakin vuosina 1782–95.

Lapset:

Christina s. 20.4.1745 Kalajoki,**Mattias** s. 27.2.1748 Kalajoki.**Påhl Pålss Hackspik**

1757–1758

Påhl on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1719–28. Hän ryhtyi varamieheksi tähän ruotuun 29.1.1752 ja hänet kirjattiin sotamieheksi 23.8.1757. Kaksi päivää myöhemmin hän astui Pietarsaareen laivaan osallistuakseen Pommerin sotaan Everstiluutnantin komppaniassa. Hänet erotettiin palveluksesta Pommerissa rykmentin pääkatselmuksessa 6.2.1758 sairastelun takia.

Påhl Hackspik s. s. 1728 (RK: s. 1.7.1728), k. 30.3.1798 Nivala. Hänet on merkitty itselliseksi Nivalassa vuosina 1784–86 ja rengiksi Nivalan Häkkilässä vuosina 1788–93.

Petter Hackspik

1758–1762

Petterin syntyperästä ei ole tietoa. Hänet otettiin sotilaaksi tälle numerolle 20.7.1758 Pommerissa. Hän kuoli Stralsundissa 2.1.1762.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Jacob Hackspik

1771–1788

Jacob on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1746. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 2.3.1771. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuonna 1788 ja kuoli 4.9.1788 Loviisassa heti sodan alkuvaiheissa.

Jacob Hanss Hackspik, s. 12.8.1746, k. 4.9.1788 Loviisa (taistelukentällä), vihitty 22.3.1774 Sievi **Stina Simonsdr Siöman** s. 23.3.1745 Reisjärvi, k. 18.9.1791 Kalajoki (vanh. sotilas #149 **Siöman Simon Simonss** s. s. 1714 ja **Margeta Mattsdr Laitinen** s. 2.10.1709). Jacob lahjoitti häittänsä yhteydessä 22.3.1774 Sievin kappelin köyhäinrahastoon 1 taalerin 19 äyriä.

Lapset:

Gustav Friedric s. 24.10.1774 Kalajoki, k. s. 1779,

Jacob s. 9.12.1776 Kalajoki, k. 30.6.1832 Kalajoki, vihitty 23.12.1804 Kalajoki **Elisabetha Olofsdr Åjala** s. 2.10.1779 Kalajoki, k. 22.9.1828 Kalajoki (vanh. **Åjala Olof Olofs** s. 28.7.1750 Kalajoki ja **Maria Mattsdr** s. 25.3.1756 Kalajoki). Jacob ja veljensä Simon on merkitty Kalajoella entisten sotilaiden ja sotilaiden leskien joukkoon ainakin vuosina 1796–99. He olivat palkollisina Kalajoella ainakin vuodesta 1800 lähtien ja itsellisinä Kalajoen Etelänkylässä vuodesta 1813.

Lapset:

Johan s. 1.3.1802, k. pieneenä,**Lisa** s. 16.10.1804, k. 17.4.1812 Kalajoki,**Olof** s. 12.10.1806 Kalajoki. Hän meni Alavieskaan vuonna 1826, palasi Kalajoelle 27.10.1827 ja meni edelleen Kokkolaan 3.11.1828,

Jacob s.23.3.1810 Kalajoki, k.8.10.1813 Kalajoki,
Christina s.2.10.1812 Kalajoki, k.18.12.1812 Kalajoki,
Matthias s.29.12.1813 Kalajoki, vihitty 3.4.1843 Kalajoki **Anna Sophia Lydman/Aro** s.22.9.1819 Kalajoki (avioton lapsi, äiti **Sophia Chrisostomusdr Lydman** s.27.11.1791 Haapavesi (RK: s.30.11.1791)). Matts oli puuseppä,
Maria s.7.12.1815 Kalajoki. Maria meni Ylivieskaan 30.6.1834, palasi Kalajoelle 12.11.1837, meni Nivalaan 5.11.1838,
Carl s.9.8.1817 Kalajoki, k.10.9.1833 Kalajoki. Hän meni Kokkolaan vuonna 1831, mutta palasi takaisin Kalajoelle,
Anna s.3.8.1820 Kalajoki, Anna meni Nivalaan vuonna 1840,
Jakob s.20.12.1822 Kalajoki, k.4.8.1824 Kalajoki,
Gustaf s.12.6.1825 Kalajoki,
Margeta s.7.12.1778 Kalajoki, k. . . . 1781,
Simon s.9.1.1781 Kalajoki (RK: s.11.2.1787), k.1.7.1846 Kalajoki, vihitty 15.10.1814 Kalajoki
Elisabeth Jacobsdr Fisk s.30.7.1794 Kalajoki (vanh. sotilas #44 **Fisk Jacob Johanss** s.16.2.1772 ja **Maria Jacobsdr Vierimaa** s.25.3.1771). Simon ja veljensä Jacob on merkitty Kalajoella entisten sotilaiden ja sotilaiden leskien joukkoon ainakin vuosina 1796–99. Simon on merkitty palkolliseksi Kalajoella vuonna 1804 ja myöhemmin itselliseksi.
Lapset:
Maria Christina s.7.12.1818 Kalajoki, kuoli piienenä,
Margaretha Elisabeth s.30.6.1820 Kalajoki, vihitty 26.12.1838 Ylivieska **Carl Fredrikss Soukka** s.2.5.1809 Ylivieska (vanh. **Soucka**, ent. **Aho**, **Fredrik Anderss** s.23.11.1784 Sievi ja **Carin Andersdr Kippola** s.16.12.1779 Ylivieska),
Fredrik s.22.2.1823 Kalajoki, k.23.8.1824 Kalajoki,
Anna Sophia s.15.12.1826 Kalajoki, k.18.8.1827 Kalajoki,
Nils s.24.5.1828 Kalajoki, k.23.11.1840 Kalajoki,
Johannes s.9.9.1783 Kalajoki, k.5.5.1788 Kalajoki,
Maria s.13.3.1786 Kalajoki, k.s18.8.1791 Kalajoki.

Pehr Pehrss Grill**1789–1789**

Pehr, ent. **Pykönen**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1768. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi Oulussa 9.3.1789. Hän joutui heti mukaan käynnissä olleeseen Kustaa III:n sotaan. Jo lokakuussa 1789 ruotuun nimitettiin uusi sotilas, joten ilmeisesti hänen sotapalveluksensa päättyi kesän 1789 taisteluissa itärajalla ja Savossa.

Pehr Pehrss Grill, ent. **Pykölä**, s.19.12.1757 Sievi, k.21.7.1789 Parkumäki (ammuttu kuoliaaksi Parkumäen taistelussa) (vanh. **Pykölä Pehr** s. . . . 1720 ja **Caren** s. . . . 1730), vihitty 20.11.1787 Kalajoki **Brita Sigfridsdr Undinen** s.20.7.1758 Kalajoki (vanh. **Undinen Sigfrid Jacobss** k.12.3.1798 Kalajoki ja **Brita Larsdr** k.1.10.1790 Kalajoki (sotilas #32 Jacob Pomerantzin sisko)). Pehr meni kotivävyksi Kalajoen Untiseen ennen sotilaspestin ottamista. Brita on mainittu sotilaan leskenä Kalajoella vuosina 1794–99, itsellisenä Kalajoen Etelänkylässä vuosina 1800–05 ja palkollisena vuosina 1806–11. Brita vihitty 2.avioonsa 16.2.1811 Kalajoki leski **Erik Johanss Harju**, ent. **Kurickala**, s.13.1.1749 Kalajoki (vanh. **Kurickala Johan Michelss** ja **Brita Larsdr**).

Pehrin ja Britan lapsi:

Catharina/Caisa s.26.1.1789 Kalajoki, vihitty 23.11.1806 Kalajoki **Johan Johanss Heusala** s.7.4.1784 Kaarlepyy (RK/Kalajoki: s.4.7.1784) (vanh. **Heusala**, ent. **Hassinen**, **Johan Mattss** s.19.6.1760 Kaarlepyy ja **Greta Ericssdr Magnumäki** s.11.2.1759 Kälviä). He asuivat ensin Kalajoella Etelänkylän Heusalassa ja muuttivat Kokkolaan 16.2.1810.

Lapset :

Johannes s.30.6.1807 Kalajoki, k.pienenä,
Brita Caisa s.1.5.1809 Kalajoki, k.pienenä.

Isac Grill

1789–1802

Isac on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1768. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 10.10.1789. Ilmeisesti hän ehti mukaan Kustaa III:n sotaan, ainakin rykmentin sotatoimiin kesällä 1790 Savonlinnan suunnalla. Kesän 1795 hän oli komennuksella Hangossa ja vuonna 1796 linnoitustöissä Hämeenlinnassa. Toukokuussa 1796 hän oli sairaana Kosken pitäjän Etolas-
sa; tosin hänet todettiin pian terveeksi. Hänet tuomittiin 1801 Oulun sota-oikeudessa karkaa-
misesta 14 pariin raippoja. Tuomio pantiin täytäntöön 13.10.1801. Hänet erotettiin palveluk-
sesta 7.7.1802 pahatapaisena. Erottamisen jälkeen hän piti vanhaa sotilaspukuaan vielä ainakin
vuonna 1804.

Isaac Olofss Grill, ent. **Marttila**, s.14.6.1758 *Liminka*, vihitty 5.2.1779 *Liminka Elisabeth/ Lisa Johansdr Heiskari* s.25.12.1757 *Liminka*, k.17.9.1824 *Kalajoki* (vanh. **Heiskari Johan Johanss** s._11.1731 ja **Brita Mathiasdr** s.31.1.1735). Rippikirjamerkinnän mukaan Lisa avioitui Lumijoelle. Ehkä kaksi vanhinta lasta on syntynyt siellä. Rippikirjassa heidät on merkitty sotilas-
torppaan vuoteen 1805 asti. Isakin vaiheista ei ole tämän jälkeen tietoa. Lisa on merkitty palkol-
liseksi Kalajoella ainakin vuosina 1807 ja 1810–12. Hän meni poikansa Abrahamin kanssa
Liminkaan vuonna 1809, mutta palasi Kalajoelle kesken palvelusvuotta.

Rykmentin komentaja Gustaf von Nummers ilmoitti Oulun maaherralle 16.6.1801 lähet-
tämässään kirjelmässä, että sotilas Isac Grill oli luvatta poistunut torpastaan ja ruodustaan.
Hänestä tuli antaa etsintäkuulutus ja tavattaessa hänet tuli ottaa kiinni ja toimittaa lähimpään
kruununvankilaan. Etsintäkuulutuksen mukaan hän oli 168 cm pitkä, 30-vuotias ja kotoisin
Limingasta. Kadotessaan hänellä oli yllään sininen pörröinen päällystakki, vanhat ja harmaat
housut ja röijy, valkoiset villasukat ja pieksut sekä karvainen myssy päässä.²

Lapset:

Lisa s.21.12.1787, k.4.11.1808 *Kalajoki*,

Olof s._.1.1792, k.25.7.1794 *Kalajoki*,

Margaretha s.19.1.1792 *Kalajoki*, k.6.6.1794 *Kalajoki*,

Isaac s.16.11.1794 *Kalajoki*,

Abraham s.14.8.1797 *Kalajoki*, k.13.3.1847 *Sievi*, vihitty 1.10.1820 *Sievi* leski **Carin Pehrstr Stenman l. Friberg** s.17.6.1786 *Ylivieska* (vanh. *Pyhäjoen komppanian sotilas #19 Sten-
man Pehr* s.18.11.1750 ja **Anna Mattsdr Kellman** s.22.3.1753). Abraham meni äitinsä
kanssa *Liminkaan* vuonna 1809, mutta palasi Kalajoelle palkolliseksi vuonna 1810. Vuonna
1820 hän tuli *Kokkolasta Sieviin* palkolliseksi, missä avioitui Carinin kanssa. Abraham ja
Carin menivät *Ylivieskaan* vuonna 1822 ja edelleen Kalajoelle 6.4.1824 sekä takaisin *Sieviin*
torppareiksi 21.11.1824. Maria Lisan kastamerkinnän mukaan Abraham oli sotilas. Carin
vihitty 1.avioonsa 4.6.1815 *Sievi Johan Johanss Friberg* s._.1790, k.8.7.1819 *Sievi*.

Johanin ja Carinin lapset:

Pehr s.20.10.1813, k.4.4.1833 *Sievi*,

Anna s.22.9.1816,

Johannes s.20.6.1819 *Sievi*, k.1.6.1824 *Kalajoki*.

Abrahamin ja Carinin lapset:

Abraham s.9.2.1821 *Ylivieska*, k.5.10.1824 *Kalajoki*,

Maria Elisabeth s.10.11.1831 *Sievi*, puoliso **Johan Henricss Koivisto/Kallio** s.7.5.1835
Sievi (vanh. **Koivisto**, ent. **Ojala**, **Henric Matts** s.20.4.1808 *Sievi* ja **Johanna Ericstr
Tuomala** s.28.9.1802 *Sievi*),

Anders Gustaf s.19.9.1823, k.10.10.1824 *Kalajoki*,

Jacob s.14.8.1800 *Kalajoki*, k.pienenä.

Johan Larm 1803–?

Johan, ent. **Tallroth**, on syntynyt Kalajoen suurpitäjässä noin vuonna 1771. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet kirjattiin 3.3.1790 sotilaaksi Oulun kevyessä jalkaväkirykmentissä kapteeni Loden komppaniaan numerolla 16. Tämä yksikkö perustettiin ”ylimääräisenä joukko-osastona” Kustaa III:n sodan aikana. Hän otti 21.3.1803 pestin ruotusotilaaksi tähän ruotuun. Hänen myöhemmistä vaiheistaan ei ole tietoa.

Johan Johanss Larm, ent. **Tallroth**, s.17.6.1771 Kalajoki, k.17.1808 (vanh. renki **Tallroth Johan Jacobss** k.12.3.1800 Kalajoki ja **Sophia Mattsdr Kukko** s.12.4.1736 Sievi), vihitty 24.6.1802 Kalajoki **Lisa Pehrsdr Heusala** s.13.11.1779 Kalajoki (RK/ Kalajoki: s.17.4.1776, mikä on Lisan siskon Annan syntymäpäivä) (vanh. **Heusala**, ent. **Limpelius**, **Pehr Erikss** s.17.4.1742, k.29.3.1786 Kalajoki ja **Anna Jacobsdr Heusala** s.27.6.1740). Rippikirjan mukaan Lisa asui itsellisen äitinsä kanssa Kalajoen Etelänkylässä avioitumiseensa asti. Johan on merkitty tähän sotilastorppaan vuosina 1806–07 ja Lisa vuoteen 1810 asti. Lisa vihitty 2.avioonsa 19.8.1810 Kalajoki **Påhl Carlss Nyberg** s.6.9.1780 Kalajoki (vanh. **Nyberg Carl Påhlss** s.29.8.1756 Kalajoki (jonka isä sotilas Pyhäjoen komppanian sotilas #54 **Påhl Nyberg** k.8.3.1759 *Pommeri*) ja **Lisa Jacobsdr** s.17.1758).

Johanin ja Lisan lapset:

Anna Lisa s.8.1801 Kalajoki (RK myös: s.8.7.1902), vihitty 1.avioon 3.12.1820 Lohtaja **Johan Johanss Juopo** s.12.4.1799 Kaarlepyy, k.22.6.1823 Lohtaja (vanh. **Juoppo**, ent. **Må-sala**, **Johan Johanss** s.20.11.1773 ja **Caisa Michelsdr Stor-Må-sala** s.17.8.1773 Karleby (RK/Lohtaja: s.17.2.1773)), vihitty 2.avioon 27.12.1825 Kalajoki **Henrik Johanss Sipola**, ent. **Manckila**, s.1.8.1799 Kaustinen (vanh. **Mankila**, myöh. **Siipola**, **Johan Mattss** s.18.6.1768 ja **Maria Mattsdr Räf** s.8.12.1767 Vetelin Kaustby). Anna Lisa meni Himangalle vuonna 1819 ja edelleen Lohtajalle 16.12.1820. Johan tuli vanhempiensa kanssa Kaarlepyystä Himangalle vuonna 1813 ja Lohtajalle 23.6.1817. Anna Lisa meni miniäksi Lohtajalle Kannuskylän Juoppoon, mistä he muuttivat pian Johanin vanhempien mukana Kannuskylän Seppään. Mieheensä kuoleman jälkeen Anna Lisa palasi Kalajoelle. Anna Lisa ja Johan Siipola muuttivat Laihialle 19.4. 1830.

Anna Lisan ja Johan Juopon/Seppälä lapset:

Abraham s.6.5.1821 Lohtaja, meni vanhempiensa mukana Laihialle 19.4.1830,

Johannes s.13.12.1823 Kalajoki,

Anna Lisan ja Henric Siipolan lapset:

Jacob s.7.12.1826 Kalajoki, k.4.3.1830 Kalajoki,

Ephraim s.2.2.1828 Kalajoki, k.9.2.1828 Kalajoki,

Matthias s.19.4.1829 Kalajoki, meni vanhempiensa mukana Laihialle 19.4.1830,

Johannes (Jakob) s.5.11.1803 Kalajoki, k.19.8.1806 Kalajoki,

Matts s.23.2.1805 Kalajoki, k.7.8.1805 Kalajoki,

Petrus s.16.6.1806 Kalajoki, k.13.12.1806 Kalajoki,

Johanna s.3.12.1807 Kalajoki, k.22.6.1808 Kalajoki.

Orädd ?–1808

Palkkarästiluelletoiden mukaan tässä ruodussa palveli Suomen sodan loppuvaiheessa sotamies Orädd, joka jätettiin jälkeen 12.11.1808 armeijan perääntyessä kohti Ruotsia. Ilmeisesti hän oli tuolloin sairas tai loukkaantunut, eikä kyennyt jatkamaan matkaa. Edellisenä päivänä oli käyty kovat Yppärin ja Viirteen taistelut, jotka jäivät sodan viimeisiksi Suomen maaperällä. Armeija jatkoi perääntymistään 12.11.1808 ja silminnäkijän mukaan (vapaasti käännettynä): ”*Maantie oli täynnä puolikuolleita olentoja, jotka ennemmin yrittivät viimeisin voimiin raahautua hitaasti eteenpäin kuin halusivat jättäytyä vihollisen käsiin.*”³ Sotilas Oräddin leski **Maria** antoi 27.6.1811 majuri Printzille valtakirjan miesvainoansa palkkarästien nostamiseksi. Palkka oli maksettu lokakuuhun 1808 asti.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Viitteet

¹ Sarkkinen 1/2002, s.73

² OMA, Oulun lääninkanslian arkisto: Ea4:23, Nro 22/saapunut 15.5.1801

³ Petander 1978, s.263 (alkuperäislähde: O.A.Gripenbergs Journal, den 14.11.1808)